

DE POSTRYDER DER PROVINCIE LIMBURG.

Het abonnement is bepaald op 7 fr. binnen de stad, 8 fr. buiten de stad.
 Een half abonnements, 30 centimen.
 De aankondigingen, per drukregel, 15 centimen.
 De rekliamen, per drukregel 35 centimen.

De Postryder verschijnt s' dingsdags, s' donderdags en zaterdags.
 Men schrijft in te Tongeren bij M. COLLE, boekdrukker uitgever van dit blad, groote markt, 31, en bij alle post-directeuren.
 Alle toezending van brieven, annoucen, geld, enz., moet gefrankeerd zijn.

TONGEREN, DEN 5 FEBRUARIJ.

Runderpest.

De schrikkelijke plaag die over tien dagen haren inval in Hasselt gedaan heeft, schijnt gelukkig wat na te laten. Sedert twee dagen heeft er zich geen nieuw geval van veepest meer vertoond. Dat wil zeker niet zeggen dat het gevaar verdwenen is. Ver van daar. Ook doet het bestuur heel goed, volgens ons, met heden meer dan ooit, voorzorgen te nemen om de runderpest te beletten zich verder uit te breiden.

Sedert drie dagen zijn in Hasselt 500 dieren afgemaakt. De verslagenheid is algemeen.

Men schrijft uit Hasselt :

De stallen van twee stokers, waar de pest zich verklaard had, zijn geheel en al ledig. De gezonde en zieke dieren zijn geslacht geworden. Van alle zijden komen troepen aan, veearts, veeartsleerlingen, enz.; aan iederen hoek van de straat staan schildwachten, die maar laten voorbijgaan op het vertoonen van eenen oorlof. Al de bedienden des gouvernementes en van het stadhuis zijn bestendig op hunnen post; de minister van binnenlandsche zaken heeft eene commissie gezonden, die in het provinciaal gouvernement zetelt. Men verwaarloost niets, om de kwaal te concentreren en te overwinnen. Men slacht de gezonde dieren zooveel als 't mogelijk is, en het gezond erkende vleesch wordt naar den vreemde gestuurd.

Deze gebeurtenis is voor de stad Hasselt eene openbare ramp. Men verbeelde zich 40 stokerijen van eersten rang gesloten, en de werkheden op straat. De kerken zijn geheele dagen vol volk, om den goddelijken bijstand af te smeeken; de vreemdelingen zijn bang om naar Hasselt te komen; alle handel ligt stil. Gave God dat die toestand ras verbeteret!

Naar het schijnt heeft de militaire overheid van Luik bevel ontvangen, onmiddellijk eene afdeling troepen naar Hasselt te sturen, om aldaar en in de omstreken te maatregelen te doen uitvoeren, welke het Gouvernement bevolen heeft, met het doel om de uitbreiding der veepest te keer te gaan.

Volgens den *Journal de Liège* is een bataillon van het 1° linie, regiment uit Luik naar Hasselt en de pruisische grens vertrokken, om den invoer van het vee langs dien kant te beletten.

Het was hoogtijd, dat het bataillon uit Luik hier toekwam. De stadsbezetting, de plaatselijke politie en de gendarmen vielen letterlijk van vermoeidheid.

Buiten de stad, op de boulevards, zijn al de in en uitgangen door de militairen bezet.

Het schepenenkolligie heeft al de slachters der stad opgeëischt om het zieke vee af te maken. Hun getal ontoereikend zijnde, is men genoodzaakt geweest slachters van Brussel en Luik te doen komen.

De laatste tijdingen uit Hasselt melden dat er geene nieuwe gevallen van runderpest sedert verleden zaterdag ontstaan zijn.

Het getal der afgemaakte beesten bedraagt 564, te weten bij :

MM. Platel	114 beesten.
Stellingwerf	58 »
Croonenberghs	36 »
Ponet	50 »
Hub. Vanstraelen	52 »
Bossy	45 »
De Borman	15 »
W ^e Rousseau	14 »

Totaal 564 beesten.

Ziehier de namen der stokers wier stallen tot heden bevrijd gebleven zijn :

MM. gebroeders Nys; J. Vanvinckeroy; L. Vanvinckeroy; Teuwens; A. Vinckenbosch; Willems; F. Nys; Vinckenbosch, oud schepen; w^e Liessens en Vanderstraeten, burgemeester.

Er bevinden zich in de stad 1936 beesten en niet 5000 zoo als men het aangekondigd heeft.

Herinrichting van het belgisch leger.

De commissie van 28 leden, ingesteld door het belgisch gouvernement om het leger op eenen nieuwen voet in te richten heeft zich reeds verscheidene malen vergaderd doch het schijnt dat zij nog zeer verre is van tot eenen uitslag te geraken. Reeds zijn er drie of vier ontwerpen vooruitgezet zonder dat men zich heeft kunnen ten accoord zetten.

Men weet dat de commissie zamengesteld is, half uit militaire half uit burgerlijke leden. De oorlogszuchtigen, de voorstanders der sterke en talrijke legers, bevinden zich vooral onder de militaire leden. Deze maken plannen en stapelen cijfers open; doch zij kunnen er niet in gelukken iedereen te overtuigen, dat België moet geruïneerd worden, om zich te redden. De eenen wil een leger op zijn pruisisch, dat wil zeggen 100,000 mannen ongeveer in permanente, en daarenboven 200 a 300,000 min of meer goed geoefende mannen, gereed om op het oogenblik van gevaar eenen veldslag in regel te aanvaarden. Eene derde opinie heeft in de commissie enige aanhangers gewonnen; zij wil het tegenwoordige leger, mits eenige wijzingen, behouden en 150,000 burgerwachten wapenen. In gansch de commissie zijn slechts een of twee leden, welke op eene vermindering der oorlogslasten aandringen; de heer Vermeire heeft zich rondweg tegen de loting verklaard; maar ofschoon dit gelucht het wijste van al is, heeft het de minste kans van gelukken.

Het schijnt stellig, dat de beraadslagingen der commissie tot Paaschen zullen duren, dat het verslag eerst lang nadien zal gereed wezen, en dat geheel het jaar zal verlopen, alhier het militaire raadsel eene officieele oplossing zal bekomen.

Paauzelijke Zouaven.

Men schrijft uit Lokeren aangaande het vertrek naar Rome van vier jongelingen :

Maandag laatstleden, om 8 ure 's morgens, zijn hier door onze stad naar Gent vertrokken, om zich te gaan inlijven bij de Paauzelijke Zouaven: Benoit Dewilde, Frans Oste en Louis Meveau, drie kloekje jongelingen der gemeente Hamme, alsook Joseph Verdickt van Waasmunster, welke reeds te Rome eenen diensttijd van drie jaren volbracht heeft, en zich nu wederom bij zijnen broeder en medeparochianen onder de vaandels van Pius IX is gaan scharen.

Mochte dit schoone voorbeeld eene aantal katholieken onder de jeugheid van Lokeren aanzetten om de voetstappen der dappere kristenen te volgen!

Een jaar geleden beliep het getal Belgen aldaar tot 900. Nu overtreft het reeds de 1800, en wij voeden de hoop dit weldra tot 3000 mannen te zien vergroeten, zooals Zijne Heiligheid dit vurig verlangt. Voorleden jaar bekleedde Lokeren de tweede plaats in evenredigheid der bevolking, onder al de gemeenten van Oost-Vlaanderen en dit onder betrek van het grootste getal verledigen bij het paauzelijke leger. Sedert dien tijd heeft onze stad zich door vele gemeenten laten achteruit zetten. Kloek aan dan! katholieke jeugd, die hinderloos het vaderlijke dak kunt verlaten! Wanteer onze algemeene Vader in gevaar verkeert, zijn de oogenblikken kostelijk. Geene aarzeling meer! Vooruit!...

Moord van Michiel Ory.

Ten gevolge van een nieuw onderzoek, heeft het gerecht van ons tribunaal de vrouw Cornet en hare twee dochters van Lowaigo doen overvoeren naar het gevangenhuis van Tongeren, als beschuldigd van den moord van Michiel Ory. De bekentnissen welke deze vrouwen gedaan hebben schijnen deze duistere zaak geheel op te klaren. Zij bekennen inderdaad dat de moord geboerd is in hun huis, door eenen persoon van Bergilers, eenen geliefden der dochter Cornet; dat zij tot de misdaad geholpen hebben; dat zij aan Ory de keel hebben helpen toepitsen bij middel eener tang; dat zij na den moord het lijk op eene plank tot in het veld gedragen hebben, alwaar het des morgens gevonden is.

Het gerecht heeft dadelijk den betichten van Bergilers doen aanhouden. Hij is in ons gevangenhuis opgesloten. Doch hij ontkent tot heden alle deelneming aan de misdaad welke men hem ten laste legt.

Oproer te Marchienne (Henegouwen).

Het werkvolk der metaalgieterijen van Marchienne en Couillet, provincie Henegouwen, heeft sedert eenige dagen geweigerd te werken en is oproerig geworden. De oorzaak dezer

onlusten is eene vermindering van 10 p. h. op den dagloon, hetgeen overal was aangeplakt en te rekenen van den 1 februarij in voege moest komen.

Het is in de fabrieken der *Providence* dat het werk het eerste is gestaakt. De machienen werden er door het woedend volk losgerukt en de rooster der ovens mitgeworpen. De werkheden der *Providence* hebben zich naar de fabrieken van Bonehil en Monceau-sur-Sambre begeven en geëischt dat het werk daar ook zou gestaakt worden, hetgeen inderdaad gedaan werd.

Ten 4 ure, toen alles te Marchienne gedaan en de werkheden te vreden scheenen te zijn, vormde, zich eene nieuwe bende. M. Clautriaux, burgemeester der stad, die van 's morgens op gang was en de werkheden tot voorzichtigheid aanmaande, bood zich voor de oproeringen aan en deed hun eens te meer opmerken, dat hetgeen zij wilden aanvragen, op de metaaljuiverheid zou terugwerken en grootelijks hunne familiën benadeelen.

't Is een goede jongen, die burgemeester, zegden de werkheden; maar hij wil ons bij den neus leiden!

De bende richtte zich naar de pletmolens Wilmar en Victor Gillieaux, waar de roosters der *puddler*-ovens werden uitgehaakt en de machienen stil gehouden. In de pletmolens van M. Gillieaux hebben de werkheden toegelaten, dat hunne kameraden het onder handen zijnde werk zouden afdoen.

Sedert 's morgens was de gendarmerie te peerd, doch zij zocht slechts tijd te winnen, ten einde het kwaad niet te verergeren.

Niettemin werd er een piket van het 11° linie-regiment in garnizoen te Charleroi, groepen, om den pletmolens van Gillieaux te bezetten, waar de ruiten werden verbrijzeld, en met steenen op de gendarmerie werd geworpen. De kommandant werd voor zijn aandeel door drie steenen getroffen.

Het was eerst zeer laat in den avond dat de bende uiteenging en dat de werkheden naar huis gingen. De vrouwen en kinderen ongetwijfeld in den grootsten angst op hen zaten te wachten.

Het piket van het 11° linie-regiment van Gillieaux naar Marchienne gemaarheid, waar het op den stoommolen heeft stand genomen.

Nieuwe inlichtingen.

Het *Journal de Charleroi* van gisteren bevat nog de volgende inlichtingen :

Wij hebben gezegd dat de koolmijnwerkers van Dampremy 's morgens hunne pitten hadden verlaten en naar Marchienne waren gegaan. De dagwerkers, bedreigd door die van 's nachts, van hunne koord te worden doorgesneden, hadden zich bij de eersten gevorgd. Het doel was de stoommolen. De werkstaking was van aanzien veranderd; de metaalgieters hadden het toneel aan de koolmijnwerkers overgelaten.

Men zag in de menigte vrouwen en kinderen, welke het grootste gerucht maakten.

De mannen waren grootendeels met stokken gewapend. Men heeft vrouwen met gaffels gezien.

Toen de massa te Marchienne aankwam, vermeerderd door degenen welke er zich hadden bijgevoegd om eene rol te spelen, maar vooral door vele nieuwsgierigen, bestond zij niet min dan uit 2000 personen.

Ongeklukkig was de molen van Marchienne slechts door een peloton van 100 man, van het 11° linie regiment verdedigd. Hij werd onmiddellijk met steenen aangevallen door de menigte, die op de plaats tegenover den molen en de brouwerij en op het oude kerkhof rond om de kerk, had stand gevat. Dewijl de menigte van minuut tot minuut aangroeide, was de molen welhaast van alle kanten omringd.

De arme kleine troep is bewonderenswaardig geweest van geduld en moed. Gedurende verscheidene uren heeft zij de bedreigingen, de beledigingen en de steenen der menigte verdragen, maar toen deze door de langmoedigheid van de soldaten stoumoediger geworden was, gaf men het bevel om te schieten; slechts eenige soldaten gaven vuur en drie mannen vielen.

Er had alsdan eene onbeschrijflijke verwarring plaats. Twee soldaten werden gewond, een soldaat zwaar aan het hoofd en een soldaat aan de hand. Er waren acht gendarmen, twee te voet en zes te paard. Zij werden met steenen overrompeld; men onderscheidde hun uniform, of hunne aangezichten niet meer, zoodaan waren zij overdekt met slijk. Zij ook hebben veel koelbloedigheid en eene bewonderenswaardige kalmte getoond.

Onder het getal dooden bevond zich een jonge knecht van den molen. Deze laatste werd eindelijk overweldigd en geplunderd. De papieren van het bureel werden op straat geworpen; de zakken meel door de vrouwen, door de kinde-

ren, door de mannen weg genomen op kruiwagens of op de schoulers; als men ze had weggebracht, kwam men andere halen. Er waren kerels die drie keeren terugkwamen.

De zolders van den molen en der brouwerij zijn gespaard gebleven; de plunderaars hadden het enkel op het meel gemunt.

Er ontbrak niets meer aan dan het vuur, om de plundering compleet te maken. Men stak hem in brand; maar verkleefde personen waren gelukkig daar; zij hebben den molen en mischieben heel Marchienne gered; zij sloegen bier-vaten den bodem in en bluschten den brand.

P. S. *Middag*. Op het oogenblik dat wij ter perse leggen hooren wij geen gerucht meer. Als 't nu gedaar is, mogen wij God danken!

Ziehier de later tijdingen uit Marchienne ontvangen en loopende tot zondag namiddag ten 4 ure :

Sedert gisteren avond is de rust niet meer gestoord.

Wanorders te Turijn.

De *Gazetta di Torino* bevat het volgende verhaal der wanorders, welke te Turijn hebben plaats gehad.

Er hebben hetreurensweerdige tooneelen in de gewoonlijk zoo rustige stad Turijn plaats gehad.

Verechillige samenscholingen, zamengesteld uit straatjongens van 15 jaren en eenige vrouwen, hebben de bakkerswinkels uitgeplunderd. Men zegde, dat die samenscholingen zamengesteld waren uit werkheden, welke zich zonder arbeid bevinden, doch wij zijn van het tegenovergestelde verzekerd. Het grootste gedeelte der bakkers verzochten de personen het brood te nemen hetwelk zij noodig hadden, doch grene schade aan te richten. Eenige voldeeden aan dit verzoek, doch andere plunderden en vernielden.

Talrijke personen hadden nabij den Valentino werk bekomen. Welhaast werden zij met het wroeten van steenen verjaagd, door de munitie van de wachposten. De nationale garde werd opgeroepen en kwam in groot getal toegesnel. Verscheidene voorname personen stelden zich ter beschikking van de overheid.

De stad werd in een oogenblik doorkruist door patrolies, zamengesteld uit nationale gardes, karabiniers en soldaten en later uit kavallerie; op die wijze kon de rust hersteld worden. Er beten zich 300 arbeiders bij den stedelijken raad inschrijven, voor de werken welke er nabij den Valentino worden uitgevoerd.

De stedelijke raad van Turijn heeft eene proclamatie aan de inwoners uitgevaardigd, waarin al de buitensporigheden herinnert worden, welke door een handvol angstgestoekte lieden gepleegd zijn tegen de bakkerswinkels en de eerlijke werkheden, door die laatsten uit den tuin van den Valentino te drijven, en verklaart dat er een tregel aan dergelijke wanorders zal gesteld worden.

Amerika.

GELDREGEN.

Iemand, die sedert jaren in Californië woont, verhaalt in een brief aan een zijner bloedverwanten in Duitschland, dat men aldaar gewoon is in den schouwburg, bij het optreden van een buitengewonen tooneelkunstenaar of eene uitmuntende kunstenaars, op eene geheel andere wijze zijne hooge tevredenheid te kennen te geven dan in Europa. Men vergenoegt zich niet om op geheel kostelooze wijze in de handen te kletsen of eenige bouquetten, ten beste te geven, maar men werpt op eene eigenaardige manier dollars op het toneel. Daardoor kan het honorarium van een avond hoog klimmen. Voor eenigen tijd eene danseres het geluk van bijzonder in den smaak van het publiek te vallen. Reeds na den eersten dans gingen alle geldbeurzen open; nadat zij echter twee maal terug geroepen was, ontstond er een volslagen geldregen.

AMERIKAANSCH WRAAK.

Ziehier het verhaal eener amerikaansche wraak :

Twee familiën uit het graafschap Center (Tennessee), Roberto en Johnstone genaamd, waren sedert 20 jaren in oorlog. In dit tijdverloop zijn er 14 leden der beide familiën aan de gevolgen van dien haat bezweken.

Er bleven nog slechts twee mannen der beide rassen overig. Zij ontmoeten elkander den 5 dezer in de Elizabethtownstreet, en sprongen woedend op. Zij hebben elkander met dolkstecken doorboord en bleven beide dood. Men verzekert dat de oorsprong van dien haat onbeduidend was.